

P6_TA(2007)0183

Būstas ir regioninė politika

2007 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl būsto ir regioninės politikos (2006/2108(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į struktūrinių fondų reguliavimą 2007–2013 m.,
- atsižvelgdamas į 2006 m. rugsėjo 26 d. Rezoliuciją dėl teminės miesto aplinkos strategijos¹,
- atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 13 d. Rezoliuciją dėl miesto dimensijos plėtros kontekste²,
- atsižvelgdamas į 2001 m. vasario 12 d. Tarybos rezoliuciją dėl architektūros kokybės miesto ir kaimo aplinkoje³,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Sanglaudos politika ir miestai: miestų ir aglomeracijų įnašas į ekonomikos augimą bei darbo vietų kūrimą regionuose“ (COM(2006)0385),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Teminės miesto aplinkos strategija“ (COM(2005)0718),
- atsižvelgdamas į 2005 m. birželio 22 d. Komisijos Žaliają knygą apie energijos vartojimo efektyvumą arba kaip mažesnėmis sąnaudomis sutaupyti daugiau energijos (COM(2005)0265),
- atsižvelgdamas į 2005 m. gruodžio 7 d. Bristolio susitarimą, kuriame tarp aštuonių tvaraus miesto požymių minima ir kokybiška, gerai apgalvota ir sukurta miesto aplinka,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos Socialinę chartiją – patikslinta redakcija (STE 163), pasirašyta 1996 m. gegužės 3 d. Strasbūre,
- atsižvelgdamas į Europos būsto chartiją, kurią 2006 m. balandžio 26 d. priėmė Europos Parlamento tarpfrakcinė grupė miestų apgyvendinimo klausimais,
- atsižvelgdamas į Vankuverio deklaraciją dėl žmonių apgyvendinimo, kuri buvo paskelbta Jungtinių Tautų konferencijoje dėl padoraus būsto (Būstas I), įvykusioje 1976 m. gegužės 31 d. – birželio 11 d. Vankuveryje,
- atsižvelgdamas į Regionų komiteto nuomonę (345/2006) ir į Europos ekonomikos ir

¹ Priimti tekstai, P6_TA(2006)0367.

² OL C 233 E, 2006 9 28, p. 127.

³ OL C 73, 2001.3.6, p. 6.

socialinių reikalų komiteto nuomonę (407/2007), taikant Darbo tvarkos taisyklių 117 ir 118 straipsnius,

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Regioninės plėtros komiteto pranešimą (A6-0090/2007),
- A. kadangi padoraus būsto prieinama kaina stygius daro tiesioginę įtaką Europos Sąjungos piliečių gyvenimui, riboja jų socialinio įtraukimo ir mobilumo galimybę tiek miesto, tiek ir kaimo vietovėse,
 - B. kadangi daugelis Europos Sąjungos miestų patiria rimtų su būstu susijusių problemų: per didelė arba nepakankama pasiūla, atsižvelgiant į regioną arba šalį, benamių problema, padidėjusios būsto įsigijimo ir priežiūros išlaidos, bloga pastatų būklė; kadangi prasta priežiūra dažnai sąlygoja esamo būsto paveldo išardymą, o tai, nesant integruotos vystymo strategijos, gali sukelti naujus neatitikimus miesto planavime;
 - C. kadangi miesto būsto problema nagrinėtina platesniame miesto planavimo kontekste ir todėl yra susijusi su tam tikrų rajonų skurdinimo, aplinkos būklės pablogėjimo (oro ir vandens užterštumas, triukšmas, šiukšlės, eismo spūstys ir t. t.), viešųjų paslaugų prieinamumo, saugumo ir kt. sutrikimo problemomis,
 - D. kadangi būsto prieinamumo sunkumai yra socialinės segregacijos ir „getų“ plitimo reiškinių pagrindas,
 - E. kadangi demografiniai pasikeitimai ir masinė emigracija kai kuriuose regionuose gali lemti būsto paklausos sumažėjimą, laisvų būstų atsiradimą ir kultūrinės bei socialinės infrastruktūros išnykimą, ypač žinant, kad tai atsilies gyvenimo kokybei šiuose kvartaluose, kuriuose ir toliau gyvena skurdžiai gyvenančių socialinei kategorijai priklausantys žmonės,
 - F. kadangi nedidelės pajamos, padidėjusios energijos kainos ir neadekvačios šildymo ir izoliacijos sistemos sąlygoja energetikos skurdą ir energetinį išskyrimą,
 - G. kadangi apgyvendinimo problema negali būti išspręsta vien tik pastačius būstų, kadangi ji susijusi ir su socialinėmis infrastruktūromis (kultūros centrai, bibliotekos, stadionai, susitikimo vietos ir t. t.), kurios yra svarbus socialinio įtraukimo veiksnys, kovojant su susvetimėjimu, kuris plačiai paplitęs didelėse miestų aglomeracijose,
 - H. kadangi socialinė atskirtis prieštarauja Europos socialiniam modeliui,
 - I. kadangi būtina išsaugoti miestų ir kvartalų centrų gyvybiškumą, taip pat pastatų, kurie laikomi istoriniais paminklais, vertę,
 - J. kadangi padrika miestų plėtra kelia nemažai socialinių ir ekonominių problemų, kurios turi įtakos miesto transportui (visuomeninio transporto spūstys, priklausomumas nuo asmeninių automobilių), aplinkos apsaugai (padidėjęs energijos suvartojimas, tarša) ir paslaugų prieinamumui,

- K. kadangi yra svarbu atkurti ir pritaikyti pramonines dykynes (angl. *brownfield sites*) ir apsaugoti žaliąsias vietas (angl. *greenfield sites*),
 - L. kadangi sanglaudos politikos finansinės priemonės prisideda prie sparčios miesto erdvių plėtros ir skatina atkurti kolektyvines erdves, įgyvendinti saugumo ir nusikalstamumo prevencijos priemonės ir kurti mechanizmus, skatinančius taupyti vandenį ir energiją, remti socialinę integraciją ir t.t.,
 - M. atsižvelgiant į specifines didelių surenkamų statinių problemas, susijusias tiek su pastatų kokybe, tiek ir su sunkumais, kylančiais dėl infrastruktūros rekonstrukcijų (konservacijos ir renovacijų darbų finansavimas ir atitinkamų technologijų ir technikos tyrimai),
 - N. kadangi naujajame Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) reglamente būstas naujosiose valstybėse narėse tapo remtiną daugeliu specialiuju atveju⁴,
 - O. kadangi yra iškilę su gyvenamosios aplinkos nuosavybe susijusių problemų, ypač kalbant apie tas, kurių priežastis yra netinkamas tiek nuomos, tiek ir nuosavybės perleidimo reglamentavimas kai kuriose valstybėse narėse, kur palyginti neseniai įvyko privatizacija,
 - P. kadangi buvo sudaryta Europos bendrijos septintoji mokslinių tyrimų pagrindų programa⁵,
 - Q. kadangi buvo imtasi finansinių iniciatyvų JEREMIE⁶ ir JESSICA⁷, įgyvendinamų bendradarbiaujant su Europos investicijų fondu (EIF) ir Europos investicijų banku (EIB),
 - R. kadangi butų sektorius yra svarbus darbo vietų šaltinis statybų, o taip pat atnaujinimo, rekonstravimo, vietos ir finansinių paslaugų srityje,
 - S. kadangi Užimtumo, socialinių reikalų, sveikatos apsaugos ir vartotojų reikalų taryba benamių ir atskirties, susijusios su apgyvendinimu, klausimą iškėlė kaip ES socialinės sanglaudos ir socialinės apsaugos strategijos prioritetą,
 - T. kadangi investicijos į socialinį būstą vaidina ir ateityje vaidins pagrindinį vaidmenį padarant būsto rinką prieinamą daugeliui asmenų, kurie priešingu atveju tokios galimybės neturėtų,
1. mano, kad teisė į tinkamą ir kokybišką būstą derama kaina yra svarbi kiekvieno Europos Sąjungos piliečio teisė, kuri yra įtvirtinta daugelyje tarptautinių chartijų ir valstybių narių konstitucijų;
 2. tikisi, kad valstybės narės priims teisinės nuostatas, reikalingas siekiant, kad teisė į tinkamą, kokybišką būstą už priimtina kainą taptų veiksminga;

⁴ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 dėl Europos regioninės plėtros fondo: 7 straipsnio 2 dalis bei 5 ir 6 konstatuojamosios dalys.

⁵ Europos Bendrijos septintoji mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstravimo veiklos pagrindų programa (2007-2013 m.).

⁶ Jungtiniai Europos ištekliai mažoms ir vidutinėms įmonėms.

⁷ Bendra Europos parama tvarioms investicijoms į miestų teritorijas.

3. mano, kad būsto renovacija socialiniais ir energijos taupymo tikslais nėra vien tik miesto problema ir kad daugeliui sunkumų, susijusių su būstu, su kuriais susiduria kaimo vietovės, ypač naujose sanglaudos šalyse, turi būti skiriamas reikiamas dėmesys;
4. ragina Europos lygiu nustatyti kokybės rodiklius, apibrėžiančius sąvoką „tinkamas būstas“;
5. pabrėžia, kad ES yra svarbu priimti Europos deklaraciją dėl būsto pagal Parlamento tarpfrakcinės grupės miestų apgyvendinimo klausimais priimtą chartiją; todėl rekomenduoja, kad Regioninės plėtros komitetas imtųsi veiksmų šiuo klausimu;
6. pabrėžia būtinybę, atsižvelgdamas į Lisabonos strategiją, sustiprinti pagalbos apsirūpinant būstu teisę, siekiant socialinės įtraukties tikslo ir ypač norint užtikrinti realų darbuotojų judumą;
7. pabrėžia, kad reikia, jog būsto politika būtų parengta kaip erdvinio planavimo politikos, puoselėjančios socialinę pusiausvyrą ir socialinį maišymąsi, dalis;
8. tikisi, kad atsakingos nacionalinės ir vietos sprendimus priimančios institucijos patvirtins priemones, skirtas palengvinti pirmo būsto įsigijimą jauniems žmonėms;
9. ragina Komisiją įtraukti būsto klausimą į diskusijas apie miestus ir tvarų regionų vystymąsi bei į tarpžinybinės grupės, įkurtos koordinuoti politikos sritis miestų klausimais, darbo programą;
10. pabrėžia saugumo problemų svarbą:
 - susijusių su nusikalstamumu, ypač nepalankių sąlygų rajonuose,
 - susijusių su pastatais (statybos ir eksploatavimo standartai),
 - susijusių su elektros energijos ir dujų, vandens, nuotekų ir šildymo infrastruktūra (dabartinių sistemų saugumas ir atkūrimo technologija ir pasenusių vamzdinių pakeitimas);
11. taip pat mano, kad būtina nuosekliai vertinti skirtingus tvariosios plėtros aspektus (solidarumas, aplinka ir energija), prieinamumą, sveikatą, saugumą ir naudojimo kokybę ir užtikrinti, kad būsto gerinimo išlaidos atitiktų gyventojų išteklius;
12. pabrėžia kultūros centrų, tarpkultūrinio dialogo ir bendrų keleto kvartalų projektų svarbą, kadangi jie sudaro galimybę skatinti įvairių miestuose, priemiesčiuose ir artimų kaimų vietovėse gyvenančių bendruomenių integraciją;
13. pabrėžia būtinybę atsižvelgti į specifinę kaimo vietovių būsto problematiką siekiant prisidėti prie subalansuotos teritorijų planavimo, kovojant su kaimo zonų segregacija ir tuštėjimu, politikos, ypač atsižvelgiant į daugelį šioms vietoms būdingų sunkumų, pavyzdžiui, mažas gyventojų pajamas, retą apgyvendinimą ir nusidėvėjimą, nepakankamą kiekį nuomojamo, socialinio ir kt. būsto;
14. taip pat atkreipia dėmesį į būsto, esančios mažuose miestuose, specifiką; mano, kad jie

traukia kaimo gyventojus ne tik siūlomomis darbo vietomis, bet ir tuo, kad ten sudaryta galimybė įgyti aukštesnį išsilavinimą ir kvalifikaciją, taip pat todėl, kad jie atitinka poreikius sveikatos ir kultūros srityje; pabrėžia, kad būtina palaikyti šį mažų miestų atliekamą vaidmenį, kadangi jis labai glaudžiai susijęs su kaimo vietovių restruktūrizacija, ypač sveikatos apsaugos paslaugų srityje, vidurinio mokslo, MVĮ plėtros, turizmo, balneoterapijos ir kt. srityse;

15. mano, kad kaimo vietovėse būtina pasiūlyti įsigijimą, senų pastatų atkūrimą arba renovaciją skatinančias priemones, remti valstybines ir privačias organizacijas, teikiančias patarimus ir individualią pagalbą įsikuriant tiek privatiems asmenims, tiek ir specialistams, taip pat pagerinti valstybinio ir privataus socialinio būsto, tiek naujo, tiek ir renovuoto, pasiūlą;
16. ragina Komisiją atlikti minėto klausimo studiją, o valstybės nares pagerinti duomenų rinkimą apie būsto poreikį ir su juo susijusias išlaidas bei bendrai apie nekilnojamąjį turtą, atsižvelgiant į būstų apgyvendinimo netolygumus, tradicinių šeimos struktūrų kaitą ir ypatingas jaunų žmonių aplinkybes bei gyventojų senėjimą ir mažėjimą; be to, ragina valstybės nares atkreipti dėmesį į prieigą prie techninių, socialinių, kultūrinių bei transporto infrastruktūrų ir jų panaudojimą, planuojant ir restruktūrizuojant būstų projektus bei renkant duomenis;
17. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į subsidiarumo principą, būsto problemos, kaip nacionalinis klausimas, turėtų būti svarstomos vietos lygmeniu ir kad tokiu atveju reikėtų teikti pagalbą vietos savivaldos institucijoms; mano, kad Europos gairių nuostatos galėtų prisidėti prie galimybių spręsti minėtas problemas gerinimo;
18. mano, kad atsižvelgiant į sudėtingus veiksnius, darančius įtaką būstui, yra būtina laikytis bendro požiūrio, pagrįsto subsidiarumo ir artumo principais, siekiant užtikrinti, kad skirtingi elementai, sudarantys sąlygas palengvinti būsto įsigijimą ir pagerinti statybų kokybę, pagerinti gyvenimo kokybę visoms kartoms ir miesto bei kaimo aplinkos patrauklumą, būtų įgyvendinami vienu metu;
19. pabrėžia, jog atsižvelgiant į tai, kad didžioji dalis socialinio būsto nėra išsidėsčiusi sveikatai naudingose vietovėse ir kad jo kokybė neleidžia užtikrinti gerų gyvenimo sąlygų, Europos regioninės plėtros fondo finansuojamais plėtros veiksmais reikėtų ne tik skatinti apgyvendinimą, bet ir gerinti socialinio būsto gyventojų sveikatą, aplinką, taigi ir jų gyvenimo kokybę;
20. taip pat mano, kad šis integruotas požiūris gali būti žymiai sėkmingesnis, jeigu jį įgyvendins vietinės ir regioninės valdžios institucijos, užtikrinančios visumos viziją, optimalų miestuose įgyvendinamų politikos sričių ir primonių koordinavimą ir ilgalaikę atitinkamos miesto teritorijos plėtros viziją; todėl ragina valstybės nares, vadovaujantis 2006 m. liepos 11 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1083/2006, nustatančio bendrąsias nuostatas dėl Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo ir Sanglaudos fondo 11 straipsniu, įtraukti miestus į struktūrinių fondų, skirtų bendrai finansuoti pagal veiksmų programas remtinus miestų veiksmus, programavimą ir valdymą ir jiems pavesti įgyvendinimą;
21. ragina valstybės nares ir (arba) jų vietos valdžios institucijas užtikrinti, kad rengiant būsto programas, kurioms teikiamos Bendrijos subsidijos, vietos bendruomenės,

vadovaudamosi Tarybai pirmininkaujančios Suomijos rekomendacijomis, pavadintomis „Sveikata visose politikos srityse“, atliktų poveikio sveikatai įvertinimą, kuris leistų į sunkesnę socialinę padėtį patekusiems asmenims užtikrinti sveiką aplinką;

22. pabrėžia įvairių lygių vietos, regionų ir valstybės valdžios institucijų dialogo ir konsultacijų būtinybę, siekiant užtikrinti viešųjų veiksmų nuoseklumą bei socialinę atsakomybę, ir siekti horizontalaus (tarp visų su būstu susijusių Bendrijos politikos sričių), vertikalaus (tarp subjektų, susijusių su būsto klausimais įvairiais lygmenimis – Europos, nacionaliniu, regioniniu ir vietos) ir mišraus (tarp valdžios institucijų, socialinių ir ekonominių subjektų ir pilietinės visuomenės) koordinavimo; taip pat ragina, kad priimant bendrus sprendimus miesto aplinkos atkūrimo, rekonstrukcijos, valdymo ir išsaugojimo veiksmų srityje aktyviai dalyvautų gyventojai ir jų organizacijos;
23. skatina didesnę finansinių srautų ir politikos sričių, darančių įtaką būstui, koordinavimą, ypač užtikrinant ERPF remiamų veiksmų, JESSICA ir JEREMIE finansinių instrumentų, Septintosios mokslinių tyrimų pagrindų programos ir kitų Bendrijos, nacionalinių, regioninių ir vietos iniciatyvų būsto ir miesto atnaujinimo srityje suderinamumą, ir konkrečiai užtikrinant gyvenamųjų pastatų istoriniuose miesto kvartaluose modernizavimą ir renovaciją;
24. tikisi, kad teisės aktų, reglamentuojančių sanglaudos politiką, naujo persvarstymo, numatyto 2009 m., perspektyvoje būtų iš naujo pradėti debatai dėl galimybės naudotis Bendrijos fondais, skirtais socialinio būsto atnaujinimui, išplėtimo visoms valstybėms narėms, siekiant taupyti energiją ir saugoti aplinką, nes kol kas ši galimybė buvo prieinama tik tam tikroms šalims, atsižvelgiant į tai, kad būsto poreikiai yra kritinis ir visai Europai bendras klausimas; prašo Komisijos ir EIB įgyvendinti JESSICA iniciatyvą taikant tas pačias sąlygas visoms šalims, įskaitant būstą pagal integruotą vystymosi metodą;
25. skatina suinteresuotas valstybes nares visiškai išnaudoti ERPF būstui skirtas lėšas;
26. prašo Komisijos struktūrinių fondų panaudojimo kontrolės metu stebėti, kad Europos struktūriniams fondams finansuojant būsto statybas būtų pilnai įgyvendinama Reglamento (EB) Nr. 1080/2006 7 straipsnio 2 dalis ir kad toks subsidijuojamas būstas leistų aprūpinti tinkamu būstu į sunkesnę padėtį patekusias socialines grupes;
27. patvirtina savo paramą stiprinti valstybės institucijų, socialinių ir ekonominių dalyvių ir pilietinės visuomenės partnerystę ir pabrėžia viešosios ir privačiosios partnerystės potencialumą, ypač modernizuojant surenkamuosius statinius ir atkuriant pramonines dykynes;
28. remia Komisijos pradėtą kampaniją, skatinančią tvarią energiją, kuria siekiama Europos piliečius supažindinti su poreikiu mažinti energijos vartojimą buityje; taip pat ragina Komisiją remti plačią informavimo kampaniją pagal energijos efektyvumo veiksmų planą;
29. prašo Komisijos palengvinti naujų technologijų ir efektyvesnių statybos gaminių, sudarančių sąlygas vartoti mažiau energijos, skleidimą būsto sektoriuje;
30. skatina Komisiją veiksmingai tęsti bandomuosius veiksmus socialinės gyvenamosios

aplinkos srityje pagal SAVE programą⁸, norint skatinti ir skleisti atrinktus pavyzdinius projektus energetikos efektyvumo srityje;

31. pabrėžia geriausios praktikos būsto politikos srityje pasikeitimo būtinybę ir ragina Komisiją kurti būstui skirtus teminius tinklus, panašius į tuos, kurie įsteigti pagal programą URBACT; todėl susidomėjusi priima Komisijos iniciatyvą „Regionų ekonominiai pokyčiai“ (COM(2006)0675) ir laukia kol bus pateiktos šios iniciatyvos įgyvendinimo priemonės;
32. skatina Komisiją sukurti interneto tinklalapį visomis oficialiomis Sąjungos kalbomis – bendradarbiavimo ir keitimosi informacija ir geriausia praktika forumui pagal Europos miestų žinių tinklo pavyzdį (angl. *European Urban Knowledge Network*);
33. ragina Komisiją parengti tyrimą, kuris parodytų, kaip kompetencija ir atsakomybės yra padalyta tarp valstybinio, regioninio ir vietos lygmens ir kuriame būtų pateikta teisinė būsto struktūra visose valstybėse narėse; tiki, kad toks tyrimas sudarytų galimybę priimti sąmoningus sprendimus ir nustatyti galimas ES veiklos sritis remiant būstą, norint užtikrinti realią Bendrijos priemonių pridėtinę vertę santykiuose su nacionaliniais, regioniniais ir vietos veiksmis, turint mintyje valstybių narių pareigą veikti siekiant visuotinio intereso, susijusio su tinkamu, kokybišku būstu už priimtina kainą;
34. tvirtai remia idėją supaprastinti biurokratiją visais lygmenimis, norint teritorijos planavimą ir valdymą padaryti veiksmingesnį;
35. pabrėžia operatorių mokymo vietoje svarbą, įskaitant specialų mokymą miestų planavimo, statybų, atkūrimo, valdymo ir esamo architektūrinio paveldo išsaugojimo srityse ir skatina finansuoti mokymus iš Europos socialinio fondo (ESF);
36. pabrėžia, kaip svarbu teritorijų valdymo institucijoms atsižvelgti į būsto, viešųjų paslaugų bei miesto transporto prieinamumą neįgaliems asmenims ir pagyvenusiems žmonėms, taip pat numatyti sporto ir rekreacines aikšteles vaikams ir jaunimui; nustatant teritorijų planavimo politiką, planuojant, kokių veiksmų imtis ir kaip juos įgyvendinti
37. skatina EIB grupę ir Europos Komisiją, vadovaujantis JEREMIE ir derinant su JESSICA iniciatyva, įgyvendinti strategiją, skirtą skatinti statybų plėtrą, daugiausia naujosiose valstybėse narėse, ir suteikti struktūrinę paramą būsto plėtrai ir mobilizuoti vietos ir regioninius išteklius miesto projektams;
38. skatina nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas valstybėse narėse nustatyti miestų ir teritorijų situacijų įvairiapusiškumą bei nustatyti ir iš naujo apsvarstyti būsto politiką, vadovaujantis ilgalaikio stabilumo principu;
39. ragina nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas skubiai imtis spęsti vieną iš svarbiausių būsto politikos problemų – benamių klausimą;
40. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių vyriausybėms, Regionų komitetui ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.

⁸ SAVE – daugiametė energetikos efektyvumo skatinimo programa.